

**РОДЖЪР ЗЕЛАЗНИ
ВРАТИТЕ НА ЛИЦЕТО МУ,
ЛАМПИТЕ НА УСТАТА МУ**

Превод от английски: Светлана Комогорова, 1998

chitanka.info

Аз съм човек стръв. Никой не се ражда такъв освен в един френски роман, където всеки се ражда стръв. (Всъщност си мисля, че точно така се и казваше — „Всички сме стръв“. Пфу!) Как станах такъв, надали си струва да ви разказвам и няма нищо общо с неоексите, но за дните на звяра си заслужава да се кажат няколко думи, така че започвам.

Равнините на Венера се простират между палеца и показалеца на континента, известен като Ръката. Навлезете ли в Облачната алея, той люшва сребристата си топка за боулинг към вас без предупреждение. Вие подскачате в онази тенекия с огнена опашка, в която ви возят, но ремъците ви пречат да изглеждате като глупак. После обикновено се кискате, но винаги първо подскачате.

След това съзерцавате как Ръката разгръща илюзията си и средният и безименният пръст се превръщат в архипелази с дузина пръстени, а другите се разгръщат в сивково-зелени полуострови; палецът е твърде къс и е извит като опашката на ембрион на нос Хорн.

Вдишвате чист кислород, може би въздъхвате и започвате дългото кандилкане към Равнината.

Там ви хващат като поле — муха в площадката за приземяване „Линията на живота“ — кръстена е така, защото се намира близо до голямата делта в Източния залив между първия полуостров и „палеца“. За минутка ви се струва, че ще пропуснете Линията на живота и ще свършите като рибна консерва, но после — без метафори, моля — се спускате върху опърления бетон и представяте телефонния си указател — среден размер — от всякакви разрешителни на ниския дебелак със сивото кепе. Документите доказват, че не сте подложен на някакво тайнствено вътрешно загниване и т.н., и пр. После той ви пуска ниска, дебела, сива усмивчица и ви побутва към автобуса, който ви мята на Рецепцията. На Реcepцията си прекарвате три дена в доказване на това, че наистина не сте подложен на някакво тайнствено вътрешно загниване и т.н., и пр.

Скуката обаче си е съвсем друг вид скапване. Когато ви минат трите дена, вие фрасвате един як на Линията на живота и тя ви връща комплиманта — въпрос на рефлекс. Ефектът от алкохола в различните атмосфери е дисциплина, по която познавачи са написали

многобройни томове, така че ще ограничва бележките си с това да посоча, че на един свестен гуляй си струва да посветиш поне седмица и той често изисква доживотен разбор.

Бях изключително обещаващ студент (строго незавършващ) вече от две години, когато „Бистра вода“ падна върху нас през мраморния таван и разсипа хората си като мишени в града.

Пауза. Алманахът на световете за Линията на живота: „Пристанищен град на източния бряг на Ръката. Служителите на Агенцията за извънземни изследвания съставляват приблизително осемдесет и пет процента от населението му (по данни на преброяването от 2010 г.). Останалите му жители са най-вече личният състав на няколкото промишлени корпорации, извършващи основни проучвания, както и независими морски биолози, богати рибари ентузиасти и шелфови предприемачи.“

Обърнах се към Майк Дейвис, колега предприемач, и изкоментирах гадното състояние на основните изследвания.

— Не и ако стане известна истината, прошушната под мустак.

Той се умълча зад чашата си, преди да продължи бавния процес на погълъщане, изчислен така, че да спечели мята интерес и някоя и друга клетва, преди да продължи.

— Карл — рече той най-накрая, все едно играеше покер, — те формират „Десетте квадрата“.

Можех да го фрасна. Можех да му налея в чашата сярна киселина и радостно да наблюдавам как устните му почерняват и се пукат. Вместо това изсумтях.

— Кой е толкова тъп, че да пръска по пет стотака на ден? АИИ?

Той поклати глава.

— Джийн Лухарич — отговори той. — момичето с виолетови контактни лещи и петдесет-шайсет идеални зъба. Доколкото знам, иначе очите ѝ са кафяви.

— Че не продава ли напоследък достатъчно крем за лице?

Той сви рамене.

— Публичността върти колелото. „Лухарич ентърпрайзис“ скочиха с шестнайсет пункта, когато тя отмъкна Сълнчевата купа. Вие там на Меркурий играете ли голф?

Аз играя, но го пуснах покрай ушите си и продължих да го натискам:

— Та значи тя идва тук с празен чек и въдица?

— Днес, с „Бистра вода“ — кимна той. — Вече трябва да е кацнала. Много камери, много нещо. Тя иска Ики — и то страшно.

— Хммм... — изхъмках аз. — Колко страшно?

— Договор за шейсет дни. „Десетте квадрата“. С клауза за безсрочно продължаване. Депозит милион и половина — издекламира той.

— Ти май множко поназнайваш...

— Отговарям за привличане на персонал. „Лухарич ентърпрайзис“ се свързаха с мен миналия месец. Като пиеш в които кръчми трябва, това помага.

— Да си им собственик също помага — ухили се той след малко.

Извърнах поглед и отпих от горчивата бира. След малко попрегълтнах това-онова и попитах Майк каквото се очакваше, като се оставих на ежемесечната му лекция по Въздържание.

— Казаха ми да се пробвам да те привлека — подметна той.

— Кога си плавал за последен път?

— Преди месец и половина. С „Корнинг“.

— Дреболийка — изсумтя той. — Кога си плавал сам за последно?

— Оттогава мина доста време.

— Повече от година, нали? Онзи път, когато се навря под винта на „Делфин“?

Обърнах се към него.

— Миналата седмица ходих по реката горе до Англефорд, а там теченията са силни. Още си ме бива.

— Трезвен — добави той.

— Такъв ще съм — рекох. — При такава работа...

Кимна съжалително.

— Точно според изискванията на съюза. Тройно — за извънредни обстоятелства — изрецитира той. — Ела в хангар 16 с екипировката си в петък сутринта, в 5:00 часа. Тръгваме в събота призори.

— И ти ли?

— И аз.

— И как така?

— Пари.

— Икиево гуано!

— Барът не върви толкова добре, а пък мацето има нужда от нови норки.

— Повтарям...

— А пък аз искам да се отърва от мацето и да си възстановя контакта с първичното — чист въздух, гимнастика, изкарване на мангизи...

— Добре де, извинявай, че попитах.

Налях му едно, като се концентрирах върху H_2SO_4 , обаче не се преобразува. Най-накрая го наквасих и тръгнах в нощта — да се разходя и да пообмисля нещата.

През последните пет години бяха осъществени около дузина сериозни опити за улавяне на *ихтиоформа Leviosaurus Levianthus*, известна като Ики. Когато Ики бил забелязан за първи път, приложили китоловни техники. Оказвали се или безплодни, или плачевни и били въведени нови процедури. „Десетте квадрата“ беше построен от богат спортсмен на име Майкъл Джант, който си профука цялото състояние по проекта.

След година в Източния океан той се завърна, за да банкротира. Карлтън Дейвиц, плейбой и рибар ентузиаст, купи огромната лодка и заварди местата, където Ики си хвърляше хайвера. На деветнайсетия ден клъвна и той загуби нетествувано оборудване за сто и петдесет каймета заедно с една *ихтиоформа Levianthus*. След дванайсет дни с тройна корда закачи, упои и започна да вади огромния звяр. Обаче онзи се събуди, попиля контролната кула, утрепа шестима и създаде същински ад на пет квадратни блока от „Десетте квадрата“. Карлтън си остана с частична хемиплегия и собствен алгоритъм как се банкротира. Изчезна в атмосферата над водата, а „Десетте квадрата“ оттогава започна да минава от ръка на ръка с по-малко зрелищни, ала също толкова скъпи резултати.

Най-накрая голямата лодка, построена с една-единствена цел, беше закупена на търг от АИИ за „морски изследвания“. „Лойдс“ пак не искаха да я застраховат и затова единственото морско изследване, което някога е видяла, е, че чат-пат я дават под наем за петдесет стотака на хора, на които много им се ще да раздуват рибарски истории за Левиатан. Бил съм стръв в три такива начинания и на два пъти бях

достатъчно близо до Ики, за да мога да му преброя зъбите. Бих искал да си имам един да го показвам на внуките — по лични причини.

Обърнах се с лице към площадката за приземяване и взех решение.

— Маце, ти мен ме искаш за местен колорит. Ще изглеждам добре на страниците и изобщо... Но да ти е ясно: ако някой ти хване Ики, то тоя някой ще съм аз. Обещавам.

Стоях наскред празния площад. Мъгливите кули на Линията на живота преплитаха мъглите си.

Преди две — три ери — морски бряг; на места западният склон на Линията на живота се простира на цели шейсет и пет километра навътре. Наклонът му не е кой знае какъв, но успява да се издигне на няколко пъти по неколкостотин метра, докато стигне до планинския район, който ни отделя от Високите планини. Около шест километра и половина навътре в сушата и сто и петдесет метра навътре по-високо от Линията на живота са разположени повечето от повърхностните въздушни шлюзове и частни хангари. В хангар 16 се намира такси по договаряне на Кал — пренос-превоз, от брега до кораба. Не обичам Кал, но него го нямаше там, когато слязох от автобуса и махнах на механика.

Два хопера ровеха бетона, нетърпеливи под летателните ореоли. Онзи, на който работеше Стив, се оригна дълбоко във вареловия си карбуратор и се разтресе в спазъм.

— Коремът ли го боли? — попитах.

— Да бе, газове и изгаряне на сърцето.

Той завинти винтовете, докато звукът, издаван от онова, стана равен, и се обърна към мен.

— Ще излизаш ли?

Кимнах.

— „Десетте квадрата“. Козметика. Чудовища. Такива ми ти работи.

Той примигна срещу светлината и избърса луничавото си лице. Температурата беше около двайсетте, но големите прожектори отгоре я качваха двойно.

— Лухарич — измърмори той. — Значи наистина ти си този. Има разни хора тук, дето искат да те видят.

— За какво съм им?

— Камери. Микрофони. Такива ми ти работи.

— По-добре да си пазят екипировката. Кой ще яхам?
С отвертката ми посочи другия хопер.

— Оня. Между другото, в момента те снимат на видео. Искаха да си те имат как пристигаш.

Извърна се към хангара, после — пак към мене.

— Кажи „зеле“. Едрите планове после.

Не му казах точно „зеле“. Сигурно са използвали телеобектив и са прочели по устните ми какво казвам, защото точно това никога не го излъчиха.

Метнах си боклуците отзад, настаних се на пътническото място и запалих цигара. След пет минути от бараката офис се показа самият Кал и се огледа с леден поглед. Приближи се и задумка по хопера. Вдигна и палец към хангара.

— Искат те там вътре! — извика ми той, сбил шепи край устата си. — Интервю!

— Шоуто свърши! — викнах му в отговор. — Или ще е така, или да си търсят друга стръв!

Ръждивокафявите му очи се превърнаха в главички на пирони под русите вежди, а погледът му — в шило. После той се фръцна и се измете. Зачудих се колко ли са му платили да си клечи в хангара и да изсмуква соковете на генератора.

Сигурно достатъчно — знам го аз Кал. И без това никога не съм си падал по него.

Венера нощем е свят на траурни води. По брега не можеш да кажеш къде свършва морето, къде започва небето. На зазоряване все едно си лиснал малко мляко в кладенец с мастило. Първо се появяват отделни бели съсиречета, после — потоци. Отначало с цвят на сив колоид, след което малко избелява. Изведенъж — хоп! — ден. И започвате да загрявате тази смес.

Докато хвърчахме над залива, се наложи да си сваля якето. Отзад небето можеше и да е под вода — така се люшкаше на вълни и се

къдреше в жегата. Хоперът побира четирима души (петима, ако ще нарушавате Правилата и подценявате теглото) или трима плюс съответната екипировка на човека стръв. Аз обаче бях единственият товар, а пилотът беше същият като машината. Тананикаше си и не произвеждаше излишен шум. Линията на живота извъртя едно салто-мортале и се изпари в задното огледало горе-долу в същия миг, когато отпред на хоризонта цъфнаха „Десетте квадрата“. Пилотът спря да си тананика и поклати глава.

Наведох се напред. В червата ми чувствата си играеха на хоптроп. Познавах всеки проклет сантиметър на голямата лодка, но онези чувства, които някога си ги имал за едно на ръка, се променят, когато източникът им не е в твоя обсег. Честно да си кажа, съмнявах се дали пак някога ще стъпя на борда на тая грамада. Но сега кажи-речи бях способен да повярвам в провидението. Ето го там!

Корабът „Десетте квадрата“ — цяло футболно игрище. Задвижва се с А-енергия. Плосък като палачинка, ако не броим пластмасовите флюски по средата и „щъркелите“ отпред и отзад, по левия и по десния борд.

Щъркеловите кули бяха кръстени така заради разположението им по ъглите — и всеки чифт можеше да работи в двойка със съвместната сила на кукопрътите помежду им. Кукопрътите — наполовина прът, наполовина кука — могат да повдигнат огромни тежести почти до равнището на водата; онези, които са ги проектирали, обаче са имали само едно наум, що се отнася до куките. На равнището на водата слайдерът трябва да приложи издигане до два и половина — три метра, преди кукопрътите да успеят по-скоро да бутнат нагоре, а не да дърпат.

Слайдерът, най-общо казано, е подвижна стая — голям сандък, който може да се мести по всичките кръстосани канали на „Десетте квадрата“ и да се „закотвя“ от страната, от която уловът е захапал въдицата чрез мощна електромагнитна връзка. Винчовете му могат да вдигнат боен кораб на нужната височина и по-скоро целият плавателен съд ще се килне, отколкото слайдерът ще пусне, ако искате що-годе да имате представа колко силна е тази връзка.

В слайдера се намира един индикатор на оперативно контролно табло, който е най-завързаната „макара“, измислена някога. Той черпи енергия, изльчвана от генератора до централната флюска, и е свързан

късовълново със сонарната зала, където движенията на плячката се записват и се повтарят пред въдичаря, седнал пред контролното табло.

Рибарят може да си играе с „кордата“ часове, даже дни наред, без да вижда друго освен метал и някакъв силует на екрана. Едва когато кукопрътите вдигнат звяра и екстензорният шелф, който се намира на три и половина метра под водата, се издигне, за да го подпре отдолу в помощ на винчовете — едва тогава рибарят вижда как уловът се възнася пред него като паднал серафим. После, както разбра Дейвиц, човек поглежда в самата бездна и трябва да действа. Той обаче не се задейства и сто метра невъобразим тонаж, упоен, но усещащ болки, скъса кабелите на винча, строши един кукопрът и се разходи половин минута по „Десетте квадрата“.

Започнахме да кръжим и най-накрая механичният флагман ни забеляза и ни махна да кацаме. Кацнахме до люка за екипажа, разтоварих оборудването и скочих на палубата.

— Късмет! — подвикна ми пилотът, докато вратата се затваряше. После затанцува във въздуха, а флагманът щракна напразно.

Метнах багажа на гръб и заслизах надолу.

Когато подписвах с Малвърн, капитанът де факто, бях разbral, че другите ще пристигнат след цели осем часа. Искаха да дойда сам в дюкяна на Кал, за да го докарат като във фильм от XX век.

Първи кадър: писта за приземяване, мрак. Механик бъзика хеликоптер. Спира автобус — забавен кадър. Човек стръв в тежко облекло слиза, оглежда се и закуцуква през площадката. Едър план: той се ухилва. Реплика:

— Мислиш ли, че ще е сега? Че ще го хванем?

Неловкост, мълчание, свиване на рамене. Кажи нещо.

— Разбирам. А защо смяташ, че госпожица Лухарич има подобри шансове от всички? Защото е по-добре екипирана ли? (Усмивка.) Защото сега знаем повече за навиците на това чудовище отпреди? Или заради нейната воля за победа — или заради всичко това?

Отговор:

— Ми зарад сичко.

— Затова ли подписа договор с нея? Защото инстинктът ти подсказва: „Този път ще стане“?

Отговор:

— Тя плаща според определените от съюза такси. Аз тая пущина не мога да я наема сам. Пък искам да съм вътре.

Изтриване. Кажи нещо друго. Еcranът потъмнява, докато той се приближава към хопера и прочее.

— „Зеле“ — казах аз или нещо от сорта и тръгнах да се разхождам самичък по „Десетте квадрата“.

Качих се на всички щъркели подред и проверих управлението и подводните видеоочи. После вдигнах главния повдигач.

Малвърн не възрази, че проверявам. Всъщност ме насырчи. И преди бяхме плавали заедно, а по едно време дори си бяхме разменили местата. Така че не се изненадах, когато излязох от асансьора в Долапа на Хопкинс и го намерих там. Следващите десетина минути двамата мълчаливо оглеждахме голямата стая и горещите като реотани сепарета, в които след малко щеше да си бъде жива Арктика.

Най-накрая той плясна по стената.

— Е, ще го пипнем ли?

Поклатих глава.

— Ще ми се, обаче ме съмнява. Пет пари не давам и хич не ми дреме кой ще обере славата за улова, щом и аз съм участвал. Обаче няма да стане. Тая е егоманиачка. Тя ще иска сама да борави със слайдера, а пък не може.

— Ти срещал ли си я изобщо някога?

— Ъхъ.

— Кога?

— Преди четири-пет години.

— Тя тогава е била момиченце. Откъде знаеш сега на какво ще е способна?

— Знам. Вече ще е научила кое къде е до последното копче и до последната лампичка. На теория ще е бетон. Обаче помниш ли? Веднъж бяхме заедно на деснобордовия щъркел, когато Ики изскочи от водата като костенурка?

— Как да забравя?

— Е?

Той потърка брадичката си, наподобяваща шкурка.

— Може би ще успее, Карл. Там вкъщи се е надбягвала с кораби факли и се е гмуркала в мътни води — той погледна към невидимата Ръка. — И е ловувала във Високите планини. Може и да излезе

достатъчно луда, за да издърпа и она ужас в скута си, без да ѝ мигне окото...

— ... защото Джон Хопкинс плати скъпо и прескъпо за седемте фигурки по корпуса — добави той. — Това са пари — дори и за Лухарич.

Мушнах се през един люк.

— Може и да си прав, но като се запознах с нея, беше богата вешница.

— И не беше руса — добавих гадно.

Той се прозина.

— Я да си спретнем нещо за закуска.

Точно така и направихме.

Като малък си мислех, че да се родиш обитател на морето, е най-прекрасният избор, който би могла да направи природата за всекиго. Израснах на брега на Тихия океан, а лятото прекарвах в Залива или на Средиземно море. Цели месеци от живота си съм търсил корали, снимал съм обитателите на дълбините и съм си играел на гоненица с делфините. Ловял съм риба навсякъде, където я има, като пренебрегвах факта, че рибите могат да се промъкват там, където аз не го мога. Пораснах и исках да ловя по-големи риби, а пък не познавах нищо живо, по-голямо — като не броим секоята — от Ики. Това едно на ръка...

Пъхнах две кифлички в хартиена кесия и си напълних термоса с кафе. Извиних се, излязох от корабната кухня и се запътих към каютата на слайдера. Беше си точно такава, каквато я помнех. Натиснах няколко копчета и радиовръзката изпраща.

— Ти ли си, Карл?

— Точно така, Майк. Пусни малко сочец тука бе, плъх неден.

Той се замисли над това, после усетих как корпусът започна да вибрира — генераторите се бяха включили. Налях си трета чаша кафе и извадих цигара.

— Та защо съм плъх неден тоя път? — чух отново гласа му.

— Знаеше ли за тия с камерите в хангар 16?

— Да.

— Значи си плъх неден. Последното нещо, което искам, е да ме пишат по вестниците. „Той, който досега толкова често я е оплескал, е готов храбро да се опита още веднъж.“ Направо ти го цитирах.

— Грешиш. Прожекторите могат да осветят само един човек, а тя е по-хубава от тебе.

Следващата ми забележка беше прекъсната. Натиснах копчето на елеватора и слонските уши заплющаха покрай мен. Станах, за да отида да се слея с палубата. Издърпах страничната релса и влязох в канала. Насред кораба спрях на едно кръстовище, пуснах страничната и издърпах надлъжната релса.

Плъзнах се по десния борд, по средата между щъркелите, спрях и хвърлих термоса.

Не бях разлял и капчица кафе.

— Дай кинце.

Екранът засвети. Нагласих го и видях очертанията на дъното.

— Добре.

Натиснах копчето за положение „синьо“ и Майк го нагоди. Светлините светнаха.

Винчът се отключи. Прицелих се във водата, разтегнах рамото и стрелях.

— Чистичко — забеляза Майк.

— Положение „червено“. Ще удрям — и натиснах копчето.

— Положение „червено“.

Човекът стръв трябваше да ги владее тия номера, за да направи куките изкусителни.

Не е точно рибарска кукичка. В кабелите има кухи тръби; в тръбите — достатъчно трева да се напуши цяла армия. Ики лапа стръвта, която се кандилка под носа му, управлявана дистанционно, а огнярят издърпва тръбите.

Ръцете ми щъкаха по конзолата — нагласях каквото трябва. Погледнах лампичката на наркорезервоара. Празен. Добре, още не бяха го напълнили. Натиснах копчето „помпа“.

— Право в гълтката! — измърмори Майк.

Пуснах кабелите. Заиграх се с въображаемия звяр. Оставил го да избяга, като клатех винча, за да имитирам как огейква.

Бях пуснал климатика, бях си маxнал ризата, но пак беше адска жега — по това си личеше, че сутринта клони към пладне. Смътно

усещах как хоперите излитат и кацат. Някои от екипажа седяха „на сянка“ до вратата, която бях оставил отворена, и наблюдаваха операцията. Не видях, че Джийн пристига — иначе щях да прекратя сеанса и да се покрия.

Тя ми наруши концентрацията, като така бълсна вратата, че кабината се разтресе.

— Да имаш да кажеш нещо по въпроса кой те е упълномощил да изкарваш слайдера?! — попита ме тя.

— Никой — отвърнах аз. — Прибирам го.

— Само се дръпни.

Дръпнах се и тя седна на мястото ми. Беше облечена с кафяви торбести панталони и широка риза и практически бе вързала косата си назад. Бузите ѝ бяха поруменели, но не беше задължително да е от жегата. Нападна таблото с почти забавна стръв, обаче мене ме разтревожи.

— Положение „синьо“! — тросна се тя и си счупи виолетовия нокът, щом фрасна копчето.

Насилих се да се прозина и бавно започнах да закопчавам ризата си. Тя ми метна поглед с бялото на очите си, провери данните и изстреля заряда.

Следях екрана. За секунда тя се обърна към мен, а след туй спокойно произнесе:

— Положение „червено“.

Кимнах одобрително.

Тя изкриви винча настрани, за да ми покаже, че знае как. Не се съмнявах, че знае как, а тя не се и съмняваше, че не се и съмнявам, но...

— В случай че се чудиш — обади се тя, — ти до това нещо тук няма ида припариш. Наехме те за стръв, помниш ли? Стръв! Задълженията ти се състоят в това, да излезеш във водата и да наредиш масата на нашето приятелче чудовището. Опасно е, но ще вземеш добри пари. Някакви въпроси?

Тя прасна копчето „помпа“, а аз се потърках по врата.

— Щ-ъ — и се ухилих. — Обаче мога да се оправям с тая джаджа тука и ако ти потрябвам, съм на разположение — на цените на съюза.

— Господин Дейвиц — каза тя, — не искам никакъв си неудачник да борави с това табло.

— Госпожице Лухарич — отговорих аз, — в тази игра никога не е имало победител.

Започна да навива кабела и в същото време прекъсна магнитната връзка, така че целият слайдер се разтресе, щом голямото йо-йо замахна обратно. Подскочихме с половин-един метър назад. Тя вдигна страничните релси и се втурнахме обратно напред по канала. Забави ход, смени релсите, кабината подскочи, издрънча и спря, после се катурна под прав ъгъл. Екипажът се разкара от люка, а ние се пълзнахме в асансьора.

— За в бъдеще, господин Дейвиц, не припарвайте до слайдера, без да ви е било наредено.

— Не се притеснявай. Няма да припаря дори и да ми е наредено — отговорих. — Подписал съм договор за стръв. Спомняш ли си? Ако искаш да вляза там, ще трябва да ме помолиш.

— Да бе, ей сегичка — усмихна се тя.

Съгласих се и вратите се затвориха над нас. Зарязахме темата и след като слайдерът слезе в каютата си, се отправихме в различни посоки. Е, тя наистина ми рече „приятен ден“ — което според мене бе проява на възпитание, както и на решителност — в отговор на това, че се изкисках.

По-късно същата вечер ние с Майк си пушехме лулите в каютата на Малвърн. Ветровете браздяха вълните, а упорито сипещите се дъжд и град превръщаха палубата в тенекиен покрив.

— Гадно — обади се Малвърн.

Кимнах. След два бърбъна каютата се беше превърнала в познатата гравюра с махагоновите мебели (които много-много отдавна ми беше щукнало да докарам от Земята) и тъмните стени, обветреното лице на Малвърн и неизменно слисаната физиономия на Дейвиц сред големите локви от сенки зад столовете, които се плискаха в ъглите, всичките — хвърлени от мъничката нощна лампичка на масата. Гледахме ги като през кафеникаво стъкло.

— Радвам се, че съм тук.

— Какво ли е там долу в такава нощ?

Изпухтях — сетих се как прожекторът ми се врязваше в черния диамант, леко разлюян. Внезапно осветена риба се стрелна като

метеор, гротескни папрати се полюшнаха като мъгливи сенки, след това — зелени и после изчезват — всичко това проплува за миг през ума ми. Предполагам, че така би се чувствал — ако можеше да чувства — космически кораб, кръстосващ между световете; и покой, непоносим, неестествен покой; тихо като в сън.

— Тъмно — обадих се аз. — И след няколко клафтера^[1] няма вълнички.

— Още осем часа и се започва — отбеляза Майк.

— Десет-дванайсет дни и готово — обади се Малвърн.

— Какво според тебе прави Ики сега?

— Спи на дъното с госпожа Ики, ако има поне малко ум.

— Няма. Виждал съм скелетната екстраполация на АИИ по кости, намерени в...

— Че кой не я е виждал?

— В плът трябва да е над сто метра дълъг. Прав ли съм, Карл?
Съгласих се.

— Обаче кофата му хич не е голяма за такава грамада.

— Достатъчно акъл има да не влиза в капана.

Кискане — защото всъщност не съществува нищо друго освен тази стая. Светът навън е празна, засипана от лапавица палуба. Облягаме се назад и пускаме облачета.

— Шефката не одобрява риболова без разрешение.

— Шефката да си оди на север, докато ѝ плува капелата.

— Какво ти каза там вчера?

— Каза ми, че мястото ми било на дъното, при рибешкия тор.

— И няма да управляваш слайдера?

— Аз съм стръв.

— Ще видим.

— Ами на мене това ми е работата. Ако ѝ трябва човек за слайдера, ще трябва да ме помоли много любезноз.

— Мислиш ли, че ще ѝ се наложи?

— Според мен да.

— Ами ако помоли, ще се справиш ли?

— Добър въпрос — пафнах аз. — Само че не му знам отговора. Бих си регистрирал душата като акционерно дружество и бих разменил четирийсет процента от акциите в замяна на отговора. Бих дал две-три години от живота си в замяна на отговора. Обаче нещо

свръхестествените клиенти не се редят на опашка — нали никой не ме знае. Да речем, като излезем, ни проработи късметът и намерим Ики? Да речем, че го накараме да налага въдицата — и после какво? Ако го натоварим на кораба, ще издържи ли той или ще сдаде багажа? Ами ако пък тя е направена от нещо по-кораво от Дейвиц, който някога гонеше акули с въздушен пистолет с отровни стрели? Да речем, тя го разтовари — и Дейвиц ще трябва да застане до него за украса, докато снимат?

Или още по-зле: тя да пита за Дейвиц, а пък той да си стои там като украса или нещо друго — да речем, някой жълтокоремест истукан на име Раболепник?

И точно тогава го мернах над два и половинметровия стоманен хоризонт и съзрях онова ми ти тяло, което се виеше ли, виеше и накрая изчезна от погледа като зелена планинска верига... И оная ми ти глава. Малка за такова тяло — ама пак си беше огромна. Дебела като канара, с едни такива рулетки без клепачки, които са се въртели и са показвали черно и червено още когато прадедите ми са решили да пробват Новия континент. Люшкаше се насам-натам.

Включихме нови наркорезервоари. Трябаше още един изстрел и то бързо. Но бях парализиран.

Издаде звук — все едно Господ Бог свиреше на органа на Хамънд...

И ме погледна!

Не знам дори дали с такива очи зрението е същият процес. Много се съмнявам. Може би съм бил просто сиво петно зад черна скала, а отблъсъкът на небето в плексигласа е режел зениците му. Но то се вторачи в мен. Вероятно змията всъщност не парализира заека, просто зайците са си страхливи по природа. Но то започна да се бори, а аз все още не можех да се помръдна — бях като хипнотизиран.

Хипнотизиран от цялата онази мощ, от онези очи — намериха ме там след петнайсет минути с малко поочукани глава и рамене, а копчето „помпа“ си стоеше непокътнато.

Тези очи ми се присънват. Искам да ги видя още веднъж, ако ще и да ги търся цял живот. Трябва да разбера дали в мен има нещо, което ме различава от заека, от вградените рефлекси и инстинкти, които вечно се проявяват по един и същи начин, когато излезе нужната комбинация.

Погледнах надолу и забелязах, че ръката ми трепери. Но вдигнах поглед и установих, че никой не го забелязва.

Допих си питието и изпразних лулата си. Беше късно и птички не пееха.

Седях и си дялках, прехвърлил крака през задния ръб, а треските падаха с въртене в браздата зад нас. Три дена. И нищо.

— Ти!

— Аз?

— Ти.

Коса като края на дъгата, очи, каквито в природата няма, прекрасни зъби.

— Здрави.

— Правилата за безопасност забраняват онова, което вършиш — нали знаеш?

— Знам. Цяла сутрин все за това се притеснявам.

Под ножа ми се изви изящна заврънкулка, после се заря след нас. Докосна пяната и се вряза в нея. Гледах отражението ѝ върху острието и тайничко се кефех колко е изкривено.

— Ти да не ме предизвикваш? — попита тя най-сетне.

Чух я да се смее и се обърнах — разбрах, че го е казала нарочно.

— Кой, аз ли?

— Много лесно мога да те бутна оттам.

— Ще се изкатеря обратно.

— А ти би ли ме бутнал — например през някоя тъмна нощ?

— Всички нощи са тъмни, госпожице Лухарич. Не, бих ви издялкал някакъв подарък.

Тя седна до мен и не можах да не забележа ямичките на коленете ѝ. Беше с бели шорти и бюстие и пак си имаше извънземен тен, ужасно привлекателен при това. За малко да ме парне чувство за вина, че всъщност бях нагласил нещата — но продължавах да закривам с дясната си длан дървеното животно.

— Добре, захапах. Какво си ми приготвил?

— Само секунда. Почти свърших.

Тържествено ѝ подадох дървената гад, която бях издялкал. Самият аз малко съжалявах и се чувствах малко като гаднjar, но

трябваше да я карам докрай. Винаги така правя. Устата се хилеше като магаре, когато реве. Ушите бяха щръкнали.

Тя нито се усмихна, нито се намръщи. Просто го огледа.

— Много е хубаво — реши тя най-накрая. — Като повечето работи, които правиш... и уместно може би.

— Дай ми го — протегнах ръка.

Тя ми го подаде и аз го метнах във водата. То не уцели бялата диря и известно време подскачаше по вълните като морско конче пигмей.

— Защо го направи?

— Беше гадна шегичка. Съжалявам.

— Но може би си прав. Май този път налапах голям залък.

Изсумтях.

— Тогава защо не се занимаваш с нещо по-безопасно — пак със състезания например?

Тя разклати края на дъгата.

— Не. Трябва да е Ики.

— Защо?

— Ти защо толкова много го искаше, че прахоса цяло състояние?

— По много причини — отговорих аз. — Един разжалван психоаналитик, който едно време провеждаше терапевтични сеанси на черно в мазето, веднъж ми каза: „Господин Дейвиц, имате нужда да подсилите образа на своята мъжественост, като хванете де що риба съществува.“ Нали знаеш, рибите са много стар символ на мъжествеността. И аз се захванах с тая работа. Остана ми още една. А *ти* защо трябва да си подсилваш мъжествеността?

— Не я подсилвам — отвърна тя. — Нищо не ща да подсилвам освен „Лухарич ентьрпрайзис“. Главният ми статистик ми рече веднъж: „Госпожице Лухарич, ако продадете всичкия колдкрем и пудра за лице в Системата, ще сте едно много щастливо момиче. А и богато.“ И беше прав. Аз съм доказателството. Мога да изглеждам така, както изглеждам, да правя каквото си искам и да продавам по-голямата част от червилата и пудрата в Системата — но трябва да мога да правя каквото си искам.

— Ти наистина изглеждаш хладна и делова — установих аз. — Мога ли да изтъкна, че си прекарваме доста добре?

— Ако искаш да изтъкнеш очевидното, то да. Каза, че можеш да се изкатериш обратно на кораба без чужда помощ. Все още ли го твърдиш?

— Да.

— Тогава докарай тука два водолазни костюма и ще се състезаваме под „Десетте квадрати“.

И тя добави:

— И ще те бия.

Изправих се и я изгледах отгоре — обикновено това ме кара да се чувствам над жените.

— Дъще на Лир с очи на Пикасо — рекох аз, — имаш го твоето надбягване. Ще се срещнем на предния щъркел на десния борд след десет минути.

— Десет да са — съгласи се тя.

Десет бяха. От централната флюска до щъркела пътят беше може би две от тях — заедно с товара. Сандалите ми пареха и щом стигнах до сравнително хладното ъгълче, с най-голяма радост ги смених с плавници.

Нахлузихме ремъците и нагласихме апаратурата. Тя се бе вмъкнала в оскъден цял зелен бански, който ме накара да си закрия очите и да извърна глава, а после пак да погледна.

Закрепих въжената стълба и я преметнах през борда. После задумках по стената на щъркела.

— Да?

— Ще говориш ли с левобордовия щъркел отзад? — извиках аз.

— Всичко там е готово — дойде отговорът. — Пълно е със стълби и тегличи.

— Сигурна ли сте, че искате да го направите? — попита я изгорелият от слънцето дребосък, неин агент по връзките с обществеността, наречен Андерсън.

Беше се опънал на един шезлонг зад щъркела и си посръбваше лимонада през сламка.

— Може да е опасно — отбеляза той с хълтнала уста (зъбите му бяха до него в чашка).

— Точно така — усмихна се тя. — Ще бъде опасно. Ама не прекалено.

— Тогава защо не ми позволите да направя няколко снимки?
След час ще ги получат в Линията на живота. Довечера ще стигнат в
Ню Йорк. Добри ще са.

— Не — и тя обърна гръб и на двама ни.

Вдигна длани към очите си.

— Дръж, пази ги.

Подаде му кутийката с лещите и когато се обърна, очите ѝ бяха
същите кафяви очи, каквите си ги спомнях.

— Готови?

— Не — отговорих напрегнато. — Чуй ме внимателно, Джийн.
Щом ще играеш тази игра, има си правила. Първо — и аз прегънах
пръст. — Ще бъдем точно под корпуса, така че трябва да стартираме
по-надълбоко и да не спираме да се движим. Ако се ударим в дъното,
можем да разкъсаме някой резервоар с въздух...

Тя понечи да протестира, че всеки малоумник го знаел, но аз я
отрязах.

— Второ — продължих. — Няма да е много светло, затова ще се
държим един за друг и двамата ще носим фенерчета.

Мокрите ѝ очи пробляснаха.

— Аз те измъкнах от Говино без...

Мъкна и се извърна. Взе една лампа.

— Добре, фенерчета. Извинявай.

— ... и ще внимаваме с витлата — довърших аз. — Поне на
петдесет метра зад тях ще има силни течения.

Тя пак избърса очи и си нагласи маската.

— Добре, давай да вървим.

Тръгнахме.

По мое настояване водеше тя. Повърхностният слой беше
приятно топъл. Два клафтера по-надолу водата беше хладна; пет по-
надолу — хубава и студена. На осем се пуснахме от люлеещата се
стълба и заплувахме. „Десетте квадрата“ бързаше напред, а ние се
носехме в обратна посока и на десет секунди татуирахме корпуса в
жълто.

Корпусът си стоеше на мястото, но ние се носехме като два
спътника от тъмната страна на планетата. От време на време
гъделичка жабешките ѝ плавници с лъча на фенерчето и проследявах
нейните антени от мехурчета. Преднината ѝ от пет метра ме

устриваше — щях да я задмина на финалната отсечка, но засега не можех да ѝ позволя да изостане.

Под нас — чернилка. Огромна. Дълбока. Венерианското Минданао, където вечността можеше да подмине мъртвите, за да си почине в градовете на безименните риби. Извърнах глава и докоснах корпуса със светлинно пипало; то ми каза, че сме изминали около четвърт от пътя.

Ускорих ритъма, за да бъде в такт с нейния, и скъсих разстоянието, което тя неочаквано бе увеличила едва три метра. Отново ускори, аз също. Улових я в лъча си.

Тя се обърна назад и той огря маската ѝ. Така и не разбрах дали се усмихваше. Вероятно. Вдигна два пръста в знака V — победа — и дръпна напред на пълна скорост.

Трябваше да знам. Трябваше да го предчувствам. За нея беше само състезание — поредното, което трябваше да спечели. Майната им на торпедата!

Така че натиснах здраво. Не трепвам във водата. Или ако трепвам, няма значение и аз не го забелязвам. Започнах пак да скъсявам разстоянието.

Тя се огледа назад, ускори ход, огледа се пак. Всеки път, когато поглеждаше, беше по-близо до мен, докато накрая не скъсих разстоянието до първоначалните пет метра.

И тогава тя удари жатузите.

Точно от това се страхувах. Бяхме горе-долу по средата и тя не биваше да го прави. Мощните потоци от сгъстен въздух лесно можеха да я метнат нагоре и тя да се вреже в обшивката или да откърти нещо, ако позволеше на тялото си да се гърчи. Те се използват предимно за разсичане на водорасли или за борба с гадни течения. Бях настоял за тях като за мярка за безопасност — заради огромната вятърна мелница „засмучи и дърпай“ зад нас.

Тя се стрелна напред като метеорит. Усетих как тънка струйка пот се втурна от мен да се влезе в пенливите води.

Метнах се напред; не исках да си изстрелвам патроните, но тя устрои, учетвори периферията.

Моторите замряха, а тя продължаваше. Добре де, аз съм стар глупак. Можеше да се обърка и да тръгне нагоре.

Порех вълните и пак започнах да скъсявам пътя си — по един крак на един такт. Вече не можех да я догоня и да я бия, но преди да се качи на палубата, я чакаха въжетата.

После въртящите се магнити започнаха да оказват натиск и тя се поколеба. Течението влачеше ужасно силно дори от това разстояние. Зовът на месомелачката.

И мене ме бе одрасквала веднъж — под „Делфин“, рибарския кораб за средната класа. Наистина бях си пийнал, но и денят беше много тежък и бяха включили това нещо доста по-рано от необходимото. За късмет сега беше изключено, а с изкуственото сухожилие всичко беше като ново освен в досието, където се споменаваше само, че съм пил. Нищо, че е било в свободните часове, когато имам право да си правя абсолютно каквото ми скимне.

Беше забавила ход наполовина, но пак се движеше напреко към левия заден ъгъл. Аз започнах да усещам как ме тегли нататък и се наложи да забавя. Беше отминала главния винт, ала като че ли беше твърде назад. Под водата разстоянието се определя трудно, но всеки червен проблясък в ритъм ми подсказваше, че съм прав. Главният винт вече не я заплашваше, но по-малкият ляв винт, на около осемдесет метра по-навътре, вече не беше заплаха, а нещо неминуемо.

Беше се обърнала и се мъчеше да се дръпне по-далече от него. Разделяха ни двайсет метра. Спря да шава. Петнайсет.

Тя започна бавно да се носи обратно. Ударих си джатузите, като се целех два метра зад нея и на около двайсет от остриетата.

Направо! Слава Богу! Хванах я — мек корем, бързо на рамо, ПЛУВАЙКАТОДЯВОЛСЕГА!; с пропукана маска, обаче не счупена — и СЕГА НАГОРЕ!

Хванахме въжето, а после си спомням някакво бренди.

Плюх в безкрайно люлеещата се люлка, докато сновях по палубата. Тази вечер пак ме беше погнало безсънието, лявото рамо ме болеше, така че да ме вали — ревматизма го лекуват. Егати тъпотията, дето я изръсих. Увит в одеяла и разтреперан. Тя:

— Карл, не мога да ти кажа колко...

Аз:

— Тогава да речем, че сме квит за онай нощ в Говино, госпожице Лухарич. А?

Тя:

— Нищо.

Аз:

— От онова бренди има ли още?

Тя:

— И аз искам.

Аз:

— Гъл-гъл-гъл.

Беше продължило само три месеца. Без издръжка. Много долари и от двете страни. Не знам дали бяха щастливи или не. Вино — тъмно, егейско. Добър риболов. Може би той трябваше да прекарва повече време на брега. Или пък тя да не прекарва толкова време на брега. Но мацката плуваше добре. Замъкна го чак до Видо и направо му съсира белия дроб. Млади. И двамата. Силни. И двамата. Богати и кошмарно разглезени. Толкова. Корфу трябваше да ги сближи. Не успя. Мисля, че умствената жестокост е пъстърва. Той искаше да замине за Канада.

Тя:

— Върви, ако искаш, по дяволите!

Той:

— Ти ще дойдеш ли с мене?

Тя:

— Не.

Обаче дойде. По много дяволи. „Скъпи“. Той пропусна едно — две чудовища. Тя пък наследи едно-две. Тази нощ има много светковици. Егати тъпотията. Учивостта е ковчегът на дресираната душа. От кого? Звучи като проклет неоекс... Но аз те мразя, Андерсън, с твойта чаша, пълна със зъби, и с нейните нови очи... Все не мога да я овардя тая лула запалена, все тютюн ми влиза в устата. Я плюни!

Минаха седем дни и на екрана се появи Ики.

Раздрънчаха се камбани, разтропаха се крака, някакъв оптимист включи термостата в Долапа на Хопкинс. Малвърн искаше да изчакам, но аз си закопчах ремъците и — каквото дойде. Отокът изглеждаше по-

зле, отколкото болеше. Всеки ден правех гимнастика и рамото ми не се беше схванало.

На километър по-напред и на дълбочина от трийсет клафтера то копаеше тунел пред нас. На повърхността не се показваше нищо.

— Ще го преследваме ли? — попита възбудено някой от екипажа.

— Не и докато тя не реши, че ще дава пари за гориво — свих рамене аз.

Скоро екранът се изчисти и така си и остана. Останахме под тревога и продължихме по курса.

Откакто се давихме заедно последния път, не бях казал и десетина думи на шефката, така че реших да увелича резултата.

— Добър ден — приближих се аз. — Какво ново?

— Плува на север-североизток. Ще трябва да го оставим да си отиде. След няколко дена ще можем да си позволим преследване. Но не и сега.

Гладка глава...

Кимнах.

— Няма как да знаем накъде се е запътило.

— Как е рамото ти?

— Бива. А ти как си?

Дъще на Лир...

— Добре съм. Между другото спечели червена точка.

С очи гибелни!

— Не думай! — отговорих ѝ аз.

По-късно същия следобед и съвсем на място ни връхлятая буря. (Предпочитам „връхлятая“ пред „изви се“. Дава поточна представа за това, как се държат тропическите бури на Венера и пести suma ти думи.) Помните ли онзи кладенец с мастило, дето ви го споменах по-рано? Ами вземете го сега между палеца и показалеца и го фраснете с чук. И внимавайте! Да не си смачкате пръстите и да не се оцапате...

Суша. После — потоп. Небето — милион ярки пукнатини, щом удари чукът. И шум от трошене.

— Всички долу! — предложиха високоворителите на вече разбягалия се екипаж.

Къде бях аз ли? Ами кой, мислите, говореше по високоворителите?

Всичко незакрепено се люшна зад борда, когато нахлу водата, но хора там вече нямаше. Слайдерът беше първото нещо, което смъкнахме под палубата. После големият асансьор свали и бараките им.

Метнах се на първия щъркел с вик още в мига, когато разпознах сиянието, предшестващо гибелта. Оттам включих високоворителите и половин минута обучавах екипажа.

Имало съвсем незначителни повреди, съобщи ми Майк по радиовръзката, но нищо сериозно. Аз обаче бях затворен там, докато свърши. Щъркелите не водят наникъде — стърчат твърде високо над корпуса, за да имат излаз надолу, да не говорим за екстензорните шелфове по-надолу.

Така че смъкнах кислородния резервоар, който мъкнах през последните няколко часа, кръстосах плавници на масата и се наведох да гледам урагана. И горе, и долу беше еднакво черно, а ние бяхме по средата и малко светехме — заради цялото онова плоско лъскаво пространство. Над нас не валеше — просто водите горе и долу се събириха и ни се изливаха на главите.

Щъркелите са си здраво нещо — колко ли такива нападения са изтърпели! Просто заради разположението им дъгата, която описват нагоре и надолу, докато „Десетте квадрата“ се люшка като лулка, люляна от някоя много нервна баба, е по-голяма. Използвах ремъците на моя „тоалет“, за да се завържа за завинтения за пода стол, и спестих няколко години чистилище за душата на онзи, който си беше забравил цигарите в чекмеджето на масата — който и да беше той.

Гледах как водата оформя пагоди, планини, ръце, дървета. Найнакрая започнах да виждам лица и хора — та затова се обадих на Майк:

- Какво си правите там долу?
- Чудим се какво ли си правиш ты там горе — отговори той. — Като как е?
- Ти нали беше от Средния запад?
- Аха.
- Там нали си имате лоши бури?
- Чат-пат.
- Опитай се да се сетиш за най-гадната, в която си попадал. Да имаш подръка сметачна линийка?

— Ей я тука.

— Тогава я нагласи на едно, тури отзад една — две нули и започвай да умножаваш до безкрайност.

— Не мога да си ги представя нулите.

— Ами тогава задръж само резултата от умножението — това ти остава.

— Та какво си правиш ти там горе?

— Вързал съм се за стола. Точно в момента гледам как разни неща се въргалят по пода.

Пак погледнах навън. Сред гората забелязах една по-тъмна сянка.

— Молиш ли се или псуваш?

— Да пукна, ако знам. Но ако това беше слайдерът... ех, де да беше слайдерът!

— *Той е там навън?!*

Кимнах — бях забравил, че не ме вижда.

Голям — точно какъвто си го спомнях. Беше се показал на повърхността само за някакви си секунди, колкото да се огледа. *Няма на земята сила, която може да се сравни с него — създадения да не се бои от никого.* Изпуснах си цигарата. Беше същото като преди. Парализа и нероден вик.

— Добре ли си, Карл?

Пак ме беше погледнал. Или така ми се стори. Може би безмозъчният звяр беше чакал половин хилядолетие, за да съсипе живота на екземпляр от вида, най-високоразвит в бизнеса...

— Ей, добре ли си?

... или може би той вече е бил съсипан далеч преди тяхната среща, а това е само среща на два звяра — по-силният изтиква встрадни телом и духом по-слабия...

— Карл, мътните да те вземат! Кажи нещо!

Той пак се показа, този път по-близо. Някога да сте виждали ствола на торнадо? Изглежда като жив, докато се движи из онай ми ти тъмнина. Нищо на света няма право да бъде толкова голямо, толкова силно, толкова чевръсто. Да ти се доповръща.

— Моля те, отговори!

Той изчезна и повече не се върна този ден. Най-накрая тръснах два-три мъдри лафа на Майк, но цигарата си стоеше незапалена в ръката ми.

Следващите седемдесет-осемдесет хиляди вълни се разбиваха наоколо с монотонна еднаквост. Петте дни, изпълнени с тях, също не се отличаваха един от друг. На сутринта на тринайсетия ден обаче късметът ни проработи. Звънците разбиха пропитата ни с кафе летаргия на малки парченца и ние изскочихме от кубрика, без да чуем може би най-забавния лаф, тръсван някога от Майк.

— Отзад! — кресна някой. — Петстотин метра!

Съблякох се по гащета и започнах да затягам ремъците.

Винаги си държа такъмите подръка.

Заподскачах по палубата, опасан с пояс, все още ненадут.

— Петстотин метра, двайсет клафтера! — гърмяха високоворителите.

Огромните капани се вдигнаха с дрънчене, а слайдерът се изправи в пълен ръст — с милейди на контролното табло. Той издрънча покрай мен и пусна корен там отпред. Единствената му ръка се вдигна и се издължи. Изпъчих се срещу слайдера.

— Четиристотин и осемдесет — двайсет! — изгърмяха високоворителите.

— Положение „червено“!

Оригване — все едно, че изскочи тата от шампанско — и въжето се метна над водите.

— Четиристотин и осемдесет — двайсет! — повтори гласът — Малвърн плюс статично електричество. — Стръв, готов!

Нагласих маската си, после я съмкнах надолу. После — топло, после — хладно и после — хайдеее!

Зелено, огромно, надолу. Бързо. Тук съм равен на заврънкулка. Ако нещо по-големичко реши, че човекът изглежда по-вкусен от стръвта, която носи, то тогава иронията обагря зрението му; водата около него също се обагря.

Мярнах носещите се въжета и ги последвах надолу. Зелено — тъмнозелено — черно. Дълго въже, твърде дълго. Преди никога не ми се беше случвало да слизам чак толкова надолу. Не исках да си гася фенерчето.

Ама нямаше как...

Лошо! Имах още много път надолу. Стиснах зъби и набутах въображението си в усмирителна риза. Най-накрая въжето свърши.

Улових го и отвързах пояса. Прикрепих го — пипах бързо, доколкото можех — и подключих малките изолирани свръзки, поради които той не може да бъде изстрелян заедно с въжето. Ики можеше да ги строши, но тогава вече нямаше да има значение.

Механичната ми змиорка се закачи на кукичката, махнах ѝ вентилите и тя започна да се разраства. По време на тази операция бях издърпан още по-надолу — а тя ми отне около минута и половина. Бях близо — твърде близо — до мястото, където никога, ама никога не съм искал да бъда.

Колкото и противно да ми беше да запаля лампичката, сега изведнъж ме хвана шубе да я угася. Паниката ме притисна и аз стиснах въжето с две ръце. Поясът засия в розово. Започна да се гърчи. Беше два пъти колкото мен и без съмнение два пъти по-привлекателен за същества, които ядат розови пояси. Повтарях си го, докато повярвах, после изключих фенерчето и поех нагоре.

Ако се бълснеш в нещо огромно със стоманена кожа, бях дал заповед на сърцето си веднага да спре да бие и да ме пусне — да се стрелкам вечно на пресекулки покрай Ахерон и да ломотя несвързано.

Без да ломотя несвързано, стигнах до зелената вода и се юрнах обратно към гнезденцето.

Веднага щом ме изтеглиха на борда, обърнах маската на герданче, закрих очи и огледах повърхността за завихряния. Първият ми въпрос, разбира се, беше:

— Къде е?

— Няма го — отговори ми някой. — Загубихме го веднага щом се гмурна. Не го хващаме с камерите. Сигурно се е гмурнал в дълбокото.

— Лоша работа.

Поясът си се плацикаше радостно там долу. Засега нямах повече работа и тръгнах да си подгрея кафето с ром. Изтазад дочух шепот:

— Можеше ли ти да се засмееш така след такова нещо?

И проницателния отговор:

— То зависи на какво се смее.

Като продължавах да се кискам, влязох в централния блистер с две чаши в ръце.

— Все още ли го няма никакъв?

Майк кимна. Едрите му ръце трепереха — а моите, когато оставих чашите на масата, не трепнаха — ръце като на хирург.

Смъкнах кислородните бутилки и се огледах за пейка. Той подскочи.

— Недей да капеш по онова табло! Искаш да се утрепеш и да вдигнеш скъпите бушони във въздуха, така ли?

Забърсах с кърпа, а после се настаних и се втренчих в празното око на стената. Прозях се радостно. Чувствах рамото си като новоновеничко.

Малката кутийка, през която хората си приказват, искаше да каже нещо, така че Майк вдигна лостчето и й рече:

— Давай!

— Карл там ли е, господин Дейбис?

— Да, ма'ам.

— Нека си поговоря с него.

Майк ми махна и аз се приближих.

— Казвай.

— Добре ли си?

— Да, благодаря. Не трябва ли да съм?

— Гмуркането беше дълго. Аз... аз май пуснах въжето твърде дълго.

— Много се радвам за което — отвърнах. — Повече извънредни за мене. По тая точка за рисковите начинания съм страшно наясно.

— Другия път ще внимавам повече — извини ми се тя. — Май се престарах, много бях възбудена. Извинявай...

На изречението нещо му стана, тъй че тя го прекъсна там и ме остави с половин торба отговори, които си кътках за накрая.

Измъкнах цигарата иззад ухoto на Майк и си я припалих от онази в пепелника.

— Карл, тя се опитваше да се държи любезно — обади се той, след като огледа приборите.

— Знам. Аз обаче не.

— Искам да кажа, така де, тя си е ужасно хубавко маце и е приятна. Вироглава, но изобщо... Но на тебе какво ти е направила?

— Напоследък ли? — попитах аз.

Той ме погледна, после сведе очи към чашата си.

— Знам, че не ми влиза в ра... — започна той.
— Сметана? Захар?

Ики не се върна този ден и тази нощ. Хванахме някакъв диксиленд по някаква станция от Линията на живота и оставихме музиката да гърми, а Джийн помоли дай занесат вечерята в слайдера. По-късно ѝ стъкнаха там и койка. Когато засвириха „Блусът на дълбоките води“, ѝ го пуснах и зачаках да се обади и да започне да фучи. Обаче тя не го направи и реших, че е заспала.

После заинтересовах Майк с една партия шах, която се проточи до зори. Разговорът се ограничи до няколко пъти „шах“, един път „шах и мат“ и едно „мамка му!“. Тъй като той не умееше да губи, това също ефикасно саботира всякакви по-нататъшни разговори. Аз нямах нищо против. Излапах за закуска една пържола с пържени картофки и си легнах.

След десет часа някой ме разтресе. Подпрях се на лакът и отказах да отворя очи.

— К'оста'a?

— Съжалявам, че се налага да ви будя — отвърна ми едно младо момче от екипажа, — но госпожица Лухарич иска да откачите пояса, за да можем да продължим.

Поответих си едното око — още не бях решил дали ми е забавно или не.

— Издърпайте го догоре. Всеки може да го откачи.

— Издърпали сме го, сър. Но тя каза, че тъй пишело в договора и е по-добре да вършим всичко както трябва.

— Много разумно от нейна страна. Сигурен съм, че местният отдел ще оцени, че се е сетила.

— Ъ... Освен това ми каза да ви кажа да се преобуете в други гащета, да се срешете и да се избръснете. Господин Андерсън ще снима на филм.

— Добре. Бягай и ѝ кажи, че идвам... и я питай дали ѝ се намира малко лак за нокти за крака, та да ми даде.

Ще ви спестя подробностите. Отне ми всичко на всичко три минути и аз го изиграх както трябва — дори се извиних, когато се подхълъзнах и се стоварих върху бялото тропическо костюмче на

Андерсън с все пояса. Той се усмихна и се поотупа; тя също се усмихна, макар че „Лухарич комплектаколор“ не бе успял да скрие напълно тъмните кръгове под очите ѝ; и аз се усмихнах и помахах на всичките ни фенове там, в Страната на видеото. Запомнете, госпожо Вселенска, и вие можете да изглеждате като ловец на чудовища. Просто използвайте крем за лице „Лухарич“.

Слязох долу и си спретнах сандвич с риба тон и майонеза.

Два дена като айсберги — мрачни, бели, полуустопени, студ на буци, предимно извън полезрението и определено заплаха за покоя на ума — се изнизаха и слава Богу. В мен се надигна старо чувство на вина и сънувах няколко притесняващи ме сънища. После се обадих в Линията на живота и си проверих банковия баланс.

— Ще пазаруваш ли? — попита ме Майк, който се беше свързал с тях от мое име.

— Ще се прибирам.

— Ъ?

— Като приключим, отказвам се от бизнеса, Майк. Ики да върви по дяволите! Венера и „Лухарич ентърпрайзис“ също да вървят по дяволите! И ти също върви по дяволите!

Веждите му подскочиха.

— Това пък защо?

— Чаках тази работа повече от година. И сега тук, на място, реших, че цялата тая история смърди.

— Знаеше как ще е, когато подписа. Без значение какво правиш, като бачкаш за търговци на крем за лице, ти продаваш крем за лице.

— Ох, не е това, дето ме гризе. Признавам, че комерсиалният уклон ме дразни, но „Десетте квадрата“ открай време са си публично място — още от първото му плаване.

— Е, какво тогава?

— Пет-шест неща, всичките накуп. Главното е, че вече не ми пушка. Някога да я хвана тая гад за мен значеше повече от всичко, но сега не значи. Започна се на майтап, обаче аз се разорих и ми струваше толкова, че исках да се лее кръв. Сега разбирам, че сигурно така ми се е падало. Започва да ми става жал за Ики.

— И вече не го искаш?

— Ако си дойде мирно и кротко, ще го взема, ама не ща да си изпружвам вратните жили, за да го накарам да допълзи в трюма.

— Склонен съм да мисля, че това е едното от ония четири-пет неща, за които спомена, че ти се били струпали.

— Като например?

Той се вторачи в тавана. Изръмжах.

— Добре, но няма да ти го кажа — не и само за да те зарадвам, че си познал.

Той се ухили самодоволно.

— Тя не само заради Ики така гледа.

— Не става, не става — поклатих глава. — И двамата сме си пукнати камери по природа. Не можеш да сложиш двигатели и в двета края на ракетата и да чакаш да полети — онова по средата просто става на кайма.

— Така е било. Не че ми е работа, разбира се...

— Повтори го пак и ще го профъфлиш без зъби.

— Когато кажеш, бабанка такава! — той вдигна очи. — Където кажеш...

— Давай. Кажи си го!

— На нея изобщо не ѝ дреме за онова проклето влечучуто — дошла е, за да те замъкне обратно там, където ти е мястото! На това плаване не ти хвърляш стръвта.

— Пет години са много време.

— Под тая твоя груба кожа трябва да има нещо, което хората харесват — измърмори той, — иначе нямаше да ги приказвам тия. Може би ти напомняш на нас, човеците, за някое, ама наистина много грозно псе, за което ни е било жал като деца. Както и да е, някой иска да си те заведе вкъщи и да си те гледа — и освен това... как беше онова за просяците, дето не им давали меню?

— Приятел — изкикотих се аз, — знаеш ли какво смятам да правя, като се върна в Линията на живота?

— Сещам се.

— Не позна. Хващам пътя за Марс и после се връщам вкъщи с първа класа. Венерианските клаузи за обявяване на банкррут не важат за марсианските доверителни фондове, а пък аз все още си имам скътана една пачка там, където молец и корупция не влизат. Ще си харесам

някоя голяма стара къща край Залива и ако някога тръгнеш да търсиш работа, можеш да дойдеш да ми отваряш бутилките.

— Ти си жълтокоремест финк — изкоментира той.

— Добре — признах си аз. — Но си мисля и за нея.

— Чувал съм разни истории и за двама ви — рече той. — Та значи ти си гаден и глупак, а пък тя е кучка. На това в днешно време му викат съвместимост. Ей, човеко стръв, като хванеш нещо, опитай се да го задържиш!

Обърнах се и казах:

— Ако решиш някога, че искаш да постъпиш на оная работа, намери ме.

Затворих тихо вратата след себе си и го оставих да чака да я тресна.

Денят на зяра се зазори като всеки друг. Два дена след страхливия ми полет в празното слязох долу да заложа нова стръв. На екрана — нищо. Просто подгответях нещата за дежурния опит.

Подхвърлих едно „добро утро“ към слайдера и получих отговор, преди да тръгна. Бях си помислил над думите на Майк, без да връскам и да бесувам, и макар че не одобрявах нито чувството, нито значението им, бях решил да се пробвам да бъда любезен.

Така че — гмур и хайдее! Въжето този път беше със съвсем прилична дължина — около 290 метра. Виещите се кабели горяха в черно отляво и аз следвах извивките им от жълто-зелените води надолу към мрака. Мократа нощ беше беззвучна и аз си проправях път през нея като оцъклена комета с ярката опашка напред.

Улових въжето, хълзгаво и гладко, и започнах да закрепвам стръвта. И тогава покрай мене профуча един цял леден свят и ме обля от главата до петите. Беше течение — сякаш някой беше отворил под мене огромна врата. Дотогава не ме беше теглило надолу толкова бързо.

Което значеше, че нейде нещо шава — нещо, достатъчно голямо, за да разплъска толкова много вода. Все още не смятах, че е Ики. Някакво откачило водно течение може би, но не и Ики. Ха!

Тъкмо прикрепих тежестите и измъкнах първата тапа, когато под мен се надигна голям, раздърпан, черен остров...

Включих фенерчето и го осветих. Стомахът ми се сви на топка.
Зави ми се свят.

Оставаше ми едно, само едно. Най-накрая успях. Измъкнах и останалите тапи.

Тогава вече можех да преброя люспестите израстъци около очите ми.

Поясът се разрасна, засвети в розово... и се загърчи!

Фенерчето. Трябваше да го угася и да му оставя само стръвта.

Хвърлих му един поглед, фраснах джатузите и те оживяха.

Беше толкова близо, че поясът се отразяваше в зъбите му, в очите му. Четири метра — цунках святкащата му пасть с два реактивни потока и се издигнах нагоре. Не знаех дали ме е последвал или си е затраял. Стана тъмно и зачаках да ме изядат.

Джатузите затихнаха и аз приритах немощно. Много бързо усетих как започнах да се схващам.

— Само едно светване с фенерчето — проплака заекът. — Една секундичка — само да видя...

— Или всичко да свърши — отвърнах. — Не, зайче, няма да тичаме пред ловците. Стой си на тъмно и трай.

Най-накрая — зелени води, после жълто-зелени и — горе!

Прегънах се одве и се пльоснах на „Десетте квадрата“. Вълните от взрива ме побутнаха още по-напред. Светът се затвори и аз изкрешях в далечината:

— Жив е!

Огромна сянка, яростна вълна. Въжето също беше живо. Кълве, кълве... Може би нещо не съм направил както трябва? Някъде захапаха една ръка. Какво е това стръв?

* * *

Минаха някой и друг милион години. Спомням си как започнах като едноклетъчно, после с много зор се превърнах в амфибия, а по-нататък задишах и кислород. Нейде високо от върхарите на дърветата се разнесе глас:

— Свестява се!

Еволюирах до хомо сапиенс, а после още стъпка напред — до махмурлия.

— Не се опитвай още да ставаш.

— Хванахме ли го? — изломотих.

— Още се дърпа, ама е налапал въдицата. Мислехме си, че те е мезнал вместо ордьовър.

— И аз така.

— Я вдъхни ей това и млък!

Една фуния захлупи лицето ми. Хубавичко. Вдигнете чаши и пийте...

— Ужасно дълбоко беше. Камерите не го хващаха. Чак като се размърда, го забелязахме. Твърде късно.

Прозинах се.

— Сега ще те вкараем вътре.

Успях да измъкна от калъфа ножа, прикрепен към глезена ми.

— Само пробвай и ще те съкратя с един палец.

— Имаш нужда от почивка.

— Тогава ми донеси още някое и друго одеяло. Оставам тук.

Паднах по гръб и затворих очи.

Някой ме друсаše. Мрак и студ. Прожекторите кървяха в жълто по палубата. Намирах се в койка, прикрепена с въжета към централния блистер. Увит бях във вълна до уши и пак треперех.

— Минаха единайсет часа. Сега нищо няма да гледаш.

Усетих вкус на кръв.

— Изпий това.

Вода. Имах какво да кажа по въпроса, но не можах да го изговоря.

— Не ме питай как се чувствам — изграчих. — Знам какво следва, обаче не ме питай, става ли?

— Става. Искаш ли сега да слезеш долу?

— Не. Само ми донесете якето.

— Ей ти го.

— Той какво прави?

— Нищо. Надълбоко е, напущен е яко, но си стои долу.

— Колко време мина, откакто се показва последен път?

— Ами към два часа.

— Джийн?

— Не пуска никого в слайдера. Виж какво, Майк те вика да влезеш. Точно зад тебе е, в блистера.

Надигнах се и се обърнах. Майк ме гледаше. Махна ми. Махнах му и аз.

Метнах краката си през ръба на койката и два — три пъти дълбоко си поех въздух. Стомахът ме заболя. Изправих се и тръгнах към блистера.

— К'ва хава? — подвикна ми Майк.

Погледнах екрана. Ики не се виждаше никакъв. Много надълбоко беше.

— Ще черпиш ли?

— Да, кафе.

— Кафе не ща.

— Болен си. Освен това тут дават да се пие само кафе.

— Кафето е една кафеникова течност, която изгаря стомаха. В долното чекмедже къташ нещичко.

— Няма порцеланови чаши. Ще трябва в стъклена.

— Ама яко.

Наля.

— Добре се справяш. Да не тренираш за онова работно място?

— Кое?

— Онова, дето ти го предложих...

Петно на екрана!

— Надига се, гос'жа! Надига се! — кресна той в микрофона.

— Благодаря, Майк. И аз го виждам — изпращя тя в отговор.

— Джийн!

— Млъкни, бе! Тя си има работа!

— Това Карл ли беше?

— Аха — подвикнах аз. — После ще си поговорим — и прекъснах връзката.

Зашо така?

— Зашо така?

Не знаех.

— Не знам.

Да му се не види и ехото! Надигнах се и излязох навън.

Нищо. Нищо.

Нещо?

„Десетте квадрата“ се клатеха! Като е видял корпуса, сигурно е обърнал и се е гмурнал обратно. Отляво бяла пяна. И кипи. Безкрайни кабелни спагети ревяха на пожар в търбуха на дълбините.

Постоях, погледах и се обърнах пак да вляза вътре.

Два часа драйфене. Четири — и по-добре.

— Тревата започва да го хваща.

— Аха.

— Ами госпожица Лухарич?

— Какво госпожица Лухарич?

— Сигурно вече е полумъртва!

— Ами сигурно.

— А ти какво ще правиш?

— Тя подписа тоя договор. Знаеше какво можеше да стане. И то стана.

— Според мен ти можеш да го изтеглиш.

— И според мен.

— И според нея също.

— Ами да ме помоли тогава.

Ики се носеше летаргично на трийсетина клафтера дълбочина.

Пак тръгнах да се поразходя и случайно наминах покрай слайдера. Не ме и погледна.

— Карл, влез!

С очи на Пикасо, това е — и някакъв заговор, за да ме накара да слайдирам...

— Това заповед ли е?

— Да... Не! Моля те.

Втурнах се вътре и погледнах экрана. Надигаше се.

— Да дърпам или да бутам?

Натиснах „издухване“. Кротна като коте.

— Ами решавай си.

На десет клафтера дълбочина той се запъна.

— Да си поиграя ли с него?

— Не!

Тя го вдигна — пет клафтера, четири... На два пусна екстензорите и те го подбраха. После — кукопрътите.

Врясьци, трясьци и жежки светкавици. Екипажът беше съзрял Ики.

Той започна да се противи. Тя задържа кабелите опънати, вдигна кукопрътите... Нагоре...

Още половин метър и кукопрътите започнаха да бутат. Писъци и топуркане.

Шията му се изви — огромно бобено стъбло на вятъра. Заиздигаха се зелените хълмове на пещите му.

— Карл, той е грамаден! — извика тя.

И той растеше ли, растеше. Растеше и се поизнерви...

— Сега!

Той погледна надолу.

Погледна надолу, както вероятно е поглеждал надолу богът на най-древните ни прадеди. В главата ми кънтяха срам, страх и подигравателен смях. Може би и в нейната?

— Сега!

Тя погледна земетресението в зародиш.

— Не мога!

Този път щеше да е ужасно просто — заекът беше умрял. Протегнах ръка. Спрях.

— Ти го натисни самичка.

— Не мога. Хайде ти. Тръшни го, Карл!

— Не. Ако го тръшна, после цял живот ще се чудиш дали ти би могла. Направо ще си измъчиш душицата. Знам го, защото ние с тебе си приличаме, а аз постъпих точно така. Разбери го още сега!

Тя го гледаше втренчено. Стиснах раменете й.

— Онова там може да съм и аз — предложих й. — Аз съм зелено морско влечучо, чудовищен, омразен звяр и се глася да те попилея. Пред никого не отговарям. Натисни „помпа“.

Ръката й посегна към копчето, рязко се дръпна назад.

— Сега!

Тя го натисна.

Минаха цели седем часа, докато ме събуди равномерният шум от витлата на „Десетте квадрата“, които кълцаха морето.

— Драйфа — осведоми ме Майк.

— Как е Джийн?

— И тя драйфа.

— Къде е звярът?

— Тука е.

— Добре — претърколих се на другата страна. — Тоя път не може да се измъкне...

Това беше. Никой не се ражда стръв, така де, но пръстените на Сатурн пеят епителами за зестрата на морския звяр.

[1] Клафтер — остатяла мярка за дължина, равна на 182 см. —
Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.